

S B F

Slovenské bezpečnostné fórum 2017

ZÁVERY

Z SBF 2017

S B F

SLOVENSKÉ BEZPEČNOSTNÉ FÓRUM 2017

V poradí 11. ročník Slovenského bezpečnostného fóra (SBF) sa už tradične uskutočnil v Bratislave za početnej účasti predstaviteľov zahraničných diplomatických zborov, členov bezpečnostnej komunity, či účastníkov z akademickej obce a najrôznejších sfér verejného života. Tematické zameranie panelových diskusií sa sústredilo na otázku bezpečnosti občanov Európskej únie, novú Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky a na prepojenie bezpečnosti a vzdelávania. Práve posledná spomenutá problematika zároveň tvorila obsahovú náplň rokovaní Okrúhleho stola mladých lídrov, sprievodného podujatia SBF 2017. Za zmienku taktiež stojí, že pozvanie na 11. ročník Slovenského bezpečnostného fóra prijal Thomas Greminger, novozvolený generálny tajomník Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE), pre ktorého bola účasť na fóre premiérovou oficiálnou návštevou Slovenskej republiky a ktorý podujatie zároveň otvoril úvodným prejavom. Prítomnosť generálneho tajomníka OBSE iba potvrdzuje, že sa SBF vďaka dlhoročnej spolupráci medzi Euroatlantickým centrom (EAC) a Univerzitnou knižnicou v Bratislave, ako aj stabilnej podpore Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstva obrany SR a Sekcie verejnej diplomacie NATO v Bruseli, v priebehu 11 rokov stalo jednou z najvýznamnejších bezpečnostných konferencií na Slovensku.

Teroristické útoky v nedávnej minulosti, ako aj udalosti počas referenda o nezávislosť v Katalánsku dokazujú, že naša bezpečnosť je všadeprítomná. Na posilnenie bezpečnosti občanov Európskej únie je tým pádom nevyhnutná kooperácia štátov v oblasti bezpečnosti na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni. Bez zaistenia dostatočnej bezpečnosti sa totiž spoločnosť nedokáže posunúť dopredu. Bezpečnosť EÚ je však v ohrození aj kvôli nevojenským a nenásilným prostriedkom. Príkladom je ovplyvňovanie volieb v krajinách Únie, využívané ako nástroj na kompromitovanie princípov euroatlantického spoločenstva a demokracie. Spomínané skutočnosti akcentujú, že bezpečnostné prostredie a jeho reálie prešli za posledné roky markantnou transformáciou. Znepokojujúcimi sú zistenia, že bezpečnostné pravidlá v Európe nie sú častokrát len porušované, ale nie sú ani rešpektované.

Nemožno opomenúť ani vplyv Ruska na bezpečnosť európskych občanov. Celoeurópska idea totiž narazila na koncepciu Ruskej federácie snažiacej sa o obnovenie vplyvu v bývalých krajinách Sovietskeho zväzu, prostredníctvom čoho sa ruská strana snaží nie len destabilizovať štáty v jej bezprostrednom susedstve, ale aj o celkovú destabilizáciu a rozvrat liberálneho poriadku, čím by sa jednotlivé štáty dostali pod sféru vplyvu Ruska. Práve preto je dôležité vytvorenie nástrojov, ktoré by efektívne dokázali zamedziť vplyvu iných krajín na politickú situáciu v členských štátoch EÚ.

„V boji proti terorizmu a hybridnému spôsobu boja, a v oblasti kybernetickej obrany sa prelína civilný aspekt EÚ a vojenský aspekt NATO. Civilný svet EÚ a vojenský svet NATO sa musia dopĺňať.“

Radovan Javorčík, stály predstaviteľ SR pri NATO

„Je potrebné zdefinovať úroveň európskej bezpečnosti tak, aby sa jasne vymedzili kompetencie národnej a nadnárodnej úrovne.“

Boris Zala, poslanec Európskeho parlamentu

Bezpečnostná stratégia SR: nové výzvy, nové riešenia?

2. panel

Bezpečnostná stratégia Slovenskej republiky je východiskovým dokumentom bezpečnostnej politiky Slovenska. Tento strategický dokument je každoročne vypracovaný s cieľom zahŕňať všetky najdôležitejšie elementy reflektujúce súčasnú bezpečnostnú situáciu vo svete a v stredoeurópskom regióne. Bazíruje na analýze obrovského kvanta informácií založených na konkrétnych faktoch a číslach. Komplexnosť dokumentu vychádza z medzirezortnej spolupráce Ministerstva obrany SR a Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, ako aj zo záverov diskusií s verejnosťou a odborníkmi týkajúcich sa nových bezpečnostných hrozieb a možností ich prevencie, ktoré prebiehali počas jeho koncipovania. Všetky súčasné strategické dokumenty SR jasne proklamujú pro-atlantickú orientáciu, NATO ako garanta bezpečnosti a poukazujú na nevyhnutnosť investovať do vlastnej obrany.

Aj napriek jej vypracovaniu je dôležité, aby dialóg o bezpečnosti kontinuálne prebiehal aj naďalej, čo má za cieľ zaistiť čo najefektívnejšie napĺňanie stratégie. Práve implementácia týchto dokumentov a v nich obsiahnutých cieľov je totiž rozhodujúcim faktorom, ktorý ukáže, či je stratégia dostatočne efektívna. Slovenská republika by však v prípade hrozby mala byť vďaka konkrétnym krokom obsiahnutým v dokumentoch pripravená čeliť prípadným hrozbám. Dôležitým faktorom pri realizácii stratégie je okrem iného aj schopnosť jednotlivých ministerstiev a rezortov implementovať ich vo svojom sektore a strategická komunikácia.

„Bezpečnostná situácia sa zhoršila. V súčasnosti musíme čeliť novým hrozbám, terorizmu, dezinformáciám.“

Dušan Fischer, výskumný pracovník Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku

„V porovnaní s rokom 2005 je európsky akcent silnejší, no realitou stále je a bude, a je to aj náš dlhodobý záujem, aby hlavnou organizáciou na zabezpečenie európskej bezpečnosti bolo NATO.“

Róbert Ondrejcsák, štátny tajomník Ministerstva obrany SR

Okrúhly stôl mladých lídrov

Sprievodným podujatím SBF 2017 bol Okrúhly stôl mladých lídrov, výstupy ktorého vytvorili základ pre tretiu panelovú diskusiu podujatia ponúkajúc analýzu prepojenia vzdelávania a bezpečnosti. V rámci vzájomnej debaty sa mladí lídri usilovali nájsť odpovede na otázky k čomu je potrebné vzdelávať a čo má byť úlohou školstva. Analýza vychádzala z dokumentu o siedmich kľúčových zručnostiach, ktoré by mali budúci absolventi vysokých a stredných škôl ovládať. Najdôležitejšou z nich je kritické myslenie, ktoré u súčasných slovenských študentov absentuje. Efektívna ústna a písomná komunikácia, adaptabilita a schopnosť analytického myslenia sú ďalšími nevyhnutnými prvkami pre aktívne integrovanie a etablovanie sa na trhu práce. Participanti sa tiež zhodli, že spôsob “ako vzdelávať” je v prvom rade úlohou vlády, prostredníctvom školstva, pričom by hlavným cieľom malo byť vzdelávanie študentov vo formatívnom veku, no nemožno opomenúť ani potrebu vzdelávania učiteľov. Je potrebné klásť dôraz na moderné dejiny a náuku o občianskej spoločnosti. Okrem štátu je nevyhnutné zapojenie mimovládnej sféry a sociálnych sietí.

Vzdelávaním k bezpečnosti?

3. panel

Vzdelávanie sa v súčasnom neustále sa meniacom bezpečnostnom prostredí stalo integrálnou súčasťou debaty o bezpečnosti. Práve počas vzdelávacieho procesu človek prijíma informácie o inštitúciách garantujúcich jeho bezpečnosť, bezpečnostných hrozbách a predovšetkým by mal byť vedený k tomu, aby nad spomínanými témami dokázal kriticky rozmýšľať. Žiaľ, vzdelávanie na Slovensku je dlhodobo problematickou oblasťou. Preto je dôležité poukazovať na nedostatky vzdelávacieho systému s cieľom vylepšovať a zefektívniť ho čo najviac. Problémom je predovšetkým kultúra vzdelávania, nakoľko sú slovenskí študenti zvyknutí počas vyučovania iba ticho sedieť a memorovať fakty namiesto toho, aby boli schopní kriticky rozmýšľať, či logicky argumentovať pri zapájaní sa do diskusií a debát. Kvalitný vzdelávací systém zároveň posilňuje odolnosť spoločnosti voči nežiaducim javom, akými sú radikalizmus, či extrémizmus. V súčasnosti v rámci vzdelávania chýba mladým ľuďom priestor na vyjadrenie sa k aktuálnym problémom a dianiu v meste, v štáte, či v EÚ, kvôli čomu častokrát volia iné spôsoby ako dať najavo svoju nespokojnosť.

„Vzdelávanie je kľúčový moment v bezpečnostných hrozbách.“

**Veronika Remišová, poslankyňa NR SR a podpredsedníčka
Výboru Národnej rady pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport**

Vzdelávaním k bezpečnosti?

3. panel

Vzhľadom na preliňanie tém vzdelávania a bezpečnosti je ďalším problémom nedostatočná kvalita a kvantita obsahu a materiálu týkajúceho sa moderných dejín a poznatkov o EÚ a NATO v súčasných učebných osnovách, čo má za výsledok absenciu elementárnych poznatkov o spomínaných štruktúrach u mladých ľudí. Bezpečnostné témy sú celkovo v rámci učebných osnov iba prierezové, možno ich okrajovo nájsť v občianskej náuke, v dejepise, v rámci ochrany života a zdravia, didaktických hier a účelových cvičení. Určité prvky bezpečnosti sú tak rozobrané vo vyššie uvedených predmetoch, no úroveň vzdelania na tému globálnej bezpečnosti zostáva slabá. Na záver však treba poukázať na fakt, že za nedostatky vo vzdelávaní nemožno viniť iba inštitúcie, pretože neoddeliteľnou súčasťou vzdelávania mladých sú aj ich rodičia, ktorých názory a postoje výrazne vplyvajú na formovanie ich vlastných názorov.

„Bezpečnosť štátov bude v budúcnosti závisieť čoraz viac od toho, či dokážeme presadiť vzdelanie ako pozitívnu hodnotu.“

Peter Terem,
vedúci Katedry medzinárodných vzťahov
FPVMV UMB

S B F

Slovenské bezpečnostné fórum 2017

Organizátori

univerzitná knižnica
v bratislave

S finančnou podporou

Partneri

www.sbf.eac.sk